

Alfred Jan Maksymilian Wierusz-Kowalski

Alfred Jan Maksymilian Wierusz-Kowalski urodził się 11 października 1849 roku w Suwałkach. Ojciec jego Teofil był notariuszem. Alfred był pierwszym dzieckiem z drugiego małżeństwa ojca z Teofilą z Siewierskich, córką zarządcy majątku. Wierusz-Kowalscy dobrze sytuowani materialnie mieli w Suwałkach dom mieszkalny i nieduży majątek w Dębszczyźnie k/Filipowa, w którym spędzali letnie miesiące.

W 1865 roku Teofil Wierusz-Kowalski przeniósł się na stanowisko notariusza do Kalisza. Cała rodzina wyjechała z Suwałk. W Kaliszu kontynuował naukę w ostatnich klasach rządowego gimnazjum. Lekcji rysunku udzielał mu Stanisław Barcikowski, absolwent warszawskiej Szkoły Sztuk Pięknych. Alfred Wierusz-Kowalski w 1868 roku wstąpił do Warszawskiej Klasy Rysunkowej. Studiował pod kierunkiem Rafała Hadzewicza, Aleksandra Kamińskiego i Wojciecha Gersona.

W 1871 roku udał się na dalsze studia do Dreźna, Pragi i Monachium. W Akademii Monachijskiej kontynuował studia pod kierunkiem Aleksandra Wagnera, uczęszczał również do pracowni Józefa Brandta. W Monachium, Wierusz-Kowalski założył własną pracownię i pozostał na stałe. Szybko zdobył uznanie u miejscowych handlarzy dzieł sztuki i wybitną pozycję w świecie artystycznym. Jego obrazy osadzone głęboko w rodzimej tematyce, przedstawiające sceny rodzajowe z małych osiedli i miasteczek, nierzadko ukazane z humorem i nutą ironii ("Przyjazd karetki pocztowej", "Wypadek w podróży"), liczne wesela krakowskie, wyjazdy i powroty z polowań, a nade wszystko dramatyczne napady wilków na ludzi podróżujących saniami i na oszalałe ze strachu konie, miały wielkie powodzenie. Częstym motywem obrazów był również samotny wilk na tle zimowego pejzażu.

Mniejszą rolę odgrywały w tematyce twórczości motywy historyczne i batalistyczne. W 1903 roku artysta odbył krótką podróż do Północnej Afryki. W jego twórczości pojawiła się egzotyczna tematyka arabska ("Beduini przy studni", "Z rozkazem wojennym-Maroko", "Przed meczetem"). Wierusz-Kowalski brał udział w wielu wystawach międzynarodowych, eksponował swoje obrazy również w kraju: Warszawie, Krakowie, Lwowie i Poznaniu. Uzyskiwał nagrody i medale w Monachium, Wiedniu, Berlinie, Paryżu, Saint Louis i Louisville. Wielki złoty medal uzyskał także w 1904 roku na ogólnokrajowej wystawie we Lwowie. Obrazy jego nabywały największe galerie i muzea europejskie oraz Stanów Zjednoczonych.

W uznaniu zasług Alfred Wierusz-Kowalski otrzymał w 1890 roku tytuł honorowego profesora Akademii Monachijskiej.

Zmarł w Monachium 16 lutego 1915 roku. Prochy jego zostały sprowadzone do kraju w 1936 roku i pogrzebane na cmentarzu Powązkowskim w Warszawie.

W 1972 roku udało się otworzyć w muzeum suwalskim stałą ekspozycję obrazującą życie i twórczość tego znakomitego artysty. Jak dotychczas jest to jedyna stała ekspozycja tego wybitnego artysty w Polsce.

